

Postoje vlastníků malých a středních podniků k problematice insolvence v České republice a Slovenské republice

Attitudes of Owners of Small and Medium Sized Enterprises to Issues of Insolvency of in the Czech and Slovak Republic

Hana Ředinová, Marie Paseková

Abstract:

Purpose of the article: The purpose of the present paper is to determine the attitudes of owners of small and medium-sized enterprises in the Czech and Slovak Republic relating to insolvency issues in both countries. Insolvency of enterprises is for most involved a negative situation in the first moment. This negative view often means loss of business, causing a loss of income, wages and employment for workers, loss of business partners, as well as a reduction in public revenue and an increase in public spending. Of the positive view the insolvency means “clean up” the market from economically weak, possibly through certain steps starting a new and renewed business.

Methodology/methods: Research is focused on the area of small and medium-sized enterprises. In this paper, the method of questionnaire survey among participants of the given segment is used, supplemented by statistical methods. The research results are evaluated and presented through a graphical representation.

Scientific aim: The aim of the article is to present the attitudes of owners of small and medium-sized enterprises on the issue of insolvency of the small and medium-sized enterprises in the Czech and Slovak Republic. The main output is the interpretation of the obtained results and thus new knowledge in this area.

Findings: From the research there, it was found that in the insolvency proceedings were participated more respondents from the Czech Republic, especially in the position of the creditor and the entity that gave an insolvency proposal. In the other areas, the results are from the answers of the respondents in both countries practically comparable.

Conclusions: In both countries there is possible to observe a significant tendency for respondents actively solve their own problems in the area of insolvency, only less than 10% of owners will be waiting for the steps of creditors.

Keywords: small and medium-sized enterprises, insolvency, insolvency proposal, debtor, creditor

JEL Classification: G30, G33

Úvod

Současná ekonomická krize, která na podzim roku 2008 vyděsila celý svět a která způsobila krachy bank a dalších finančních institucí doprovázená pády akciových kurzů, podniků a která způsobila paniku prakticky po celém světě, byla na samém počátku spojena s americkou hypoteční krizí. Výsledkem dalšího vývoje byl jednak hluboký propad všech světových burz a ovlivnění nejen finančního sektoru, ale téměř veškeré podnikatelské sféry, i sektoru veřejného a prakticky života všech obyvatel (Hornungová, Klimková, 2010; Rejnuš, 2009; Hodorogel, 2011; Smrčka, Arltová, 2012).

Ekonomická krize se nevyhnula ani zemím střední Evropy. V českých podmínkách, jak uvádí Hornungová, Klimková (2010), byl prvotním znakem propad české koruny, následovalo snížení přílivu zakázek o desítky procent, což znamenalo pro mnoho českých podniků neřešitelnou situaci často následovanou krachem podnikání. Některé společnosti se situaci ještě snažily zachránit, řešením bylo např. zkracování týdenní pracovní doby nebo rušení ať již nočních směn nebo nepřetržitých provozů. Jiné ale přistoupily k razantnímu kroku v podobě propouštění velkého množství kvalitních pracovníků, což mělo negativní dopad nejen na českou ekonomiku, např. v podobě zvyšující se míry nezaměstnanosti, ale zejména na ekonomickou a sociální oblast života českých obyvatel. Stejně jako v českých podmínkách, i slovenské podnikatelské prostředí bylo v době finanční a ekonomické krize charakterizováno velkým množstvím problémů spojených s propadem výroby, spotřeby, poklesem zaměstnanosti (Baran, 2009).

Vlády v jednotlivých zemích se snažily negativní situaci zmírnit, přijaly řadu opatření, ale, jak konstatuje Kolečák, Milichovský (2010), většina přijatých nástrojů byla zaměřena a zacílena na velké společnosti nejčastěji spojené s automobilovým průmyslem. Přitom, jak se shoduje řada autorů, např. Psillaki, Daskalakis, 2009; Vasilescu, Popa, 2010 a další, páteřími předních světových ekonomik a motorem ekonomického růstu je segment malého a středního podnikání.

S tím, že malé a střední podniky jsou důležitou částí téměř všech ekonomik, včetně české a slovenské, souhlasí i Bondarevová (2010), která jako základ pro stabilní a úspěšnou tržní ekonomiku považuje podnikatelskou sféru, zejména zastoupenou malými a středními podnikateli. Můžeme souhlasit se Sobekovou Majkovou (2011), která konstatuje, že čím větší rozsah nabývá světová ekonomika, tím významnější úloha připadá malému a střednímu podnikání, ale jak dodává, je třeba mít na zřeteli, že právě tyto podniky jsou více zranitelné než velké společnosti.

1. Literární přehled

Většina autorů při definici „malého a středního podnikání“ vychází z doporučení Evropské komise č. 2003/361/EC, které charakterizuje segment malého a středního podnikání jako systém středních, malých podniků a mikropodniků, přičemž rozhodujícími kritérii jsou objem aktiv nebo obrátů a počet zaměstnanců (např. Psillaki, Daskalakis, 2009, Průša, 2010). Dělení malého a středního podnikání podle Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky – MPO ČR (2006) je znázorněno v tab. 1. Údaje uvedené v tab. 1 platí i pro Slovenskou republiku.

Lace, Sunduková (2007) dodávají, že právě situace v segmentu malého a středního podnikání ukazuje, jak úspěšná nebo neúspěšná jsou ekonomická a daňová opatření implementovaná představiteli jednotlivých států, neboť, jak již bylo zmíněno, právě malé a střední podniky jsou vystaveny velkému riziku, což podle Bondarevové (2010) vyplývá jednak z jejich ekonomické činnosti, ale také ze současných podmínek podnikání. Ty je možné pro daný segment podle uvedené autorky považovat za nejtvrďší, protože právě v oblasti malého a středního podnikání je možné pozorovat vysokou konkurenci. Malé a střední podniky mají ztížený přístup k bankovním úvěrům, státním nebo evropským dotacím, nízkou úroveň právní ochrany atd. S nedostatkem kapitálu a obtížnějším přístupem k cizím zdrojům jako velké nevhodě segmentu malého a středního podnikání souhlasí i Kubíčková, Marková (2011).

Tab. 1 Vymezení pojmu drobný, malý a střední podnikatel v ČR

	Počet zaměstnanců	Aktiva/majetek*	nebo	Obrát/příjmy*
Střední podnikatel	<250	< 43 mil. EUR		< 50 mil. EUR
Malý podnikatel	<50		<10 mil. EUR	
Drobný podnikatel	<10		2 mil. EUR	

* nepřesahující korunový ekvivalent

Zdroj: Ministerstvo obchodu a průmyslu ČR (2006).

Jako výhodu malého a středního podnikání naopak Kubíčková, Marková (2011) vidí rychlost a pružnost reakcí na změny na trhu. Pro Grdinic, Katunar (2011) jsou výhodami malého a středního podnikání jejich větší produktivita, inovativnost, pružnost a větší přizpůsobivost změnám a také to, že jsou důležitým nástrojem pro úspěch velkých společností, protože představují zdroj vstupů a výstupů.

Jak již bylo uvedeno, jedním z důsledků současných ekonomických podmínek je rostoucí počet pádů všech typů společností, které jsou způsobeny celou řadou faktorů. Tyto faktory je možné rozdělit na základě Korola, Korodiho (2010) na exogenní a endogenní z pohledu jejich příčiny.

Exogenní jsou způsobeny vnějšími okolnostmi. Do této skupiny je možné zařadit např. obecné ekonomické podmínky nebo kroky v oblasti fiskální nebo monetární politiky. Endogenní jsou způsobeny vnitřními příčinami, ať již neefektivní alokací prostředků, nevhodnou finanční strukturou nebo nevhodným způsobem řízení. Vasilescu, Popa (2010) zmiňují tzv. varovné signály, kterých by si vlastníci malého a středního podnikání měli všimnout. Rozdělují je na interní a externí. V podstatě je možné konstatovat, že se jedná o stejné dělení jako v případě Korola, Korodiho. Interními signály jsou problémy v oblasti managementu, zaměstnanců, sledovaného výkonu a finančních prostředků. Externí signály tvoří zákazníci, situace na trhu a situace v oblasti konkurence, dodavatelů a odběratelů.

Pokud se podnik dostane do finančních potíží, je třeba vzniklou situaci řešit. Jak uvádí Ďurica (2010), „konkurzní právo je nevyhnutelnou součástí každého právního řádu ve státech s tržní ekonomikou“. Jakubík, Seidler (2009) dodávají: „insolvenční mechanismy patří mezi stěžejní parametry rozvoje celé ekonomiky“, protože tam, kde funguje insolvenční řízení, kde funguje vymahatelnost pohledávek, je na jedné straně ochota věřitelů půjčovat, na straně druhé pomáhá subjektům v potížích stát se znovu aktivními a následně pozitivně ovlivňovat ekonomický vývoj. Na území České republiky se problémy podnikatelského sektoru spojené s insolvenční nebo předlužením řídí podle insolvenčního zákona (zákon o úpadku a způsobech jeho řešení), na Slovensku zákonem o konkurzu a restrukturalizaci.

Insolvenční zákon umožňuje dlužníku reagovat již v době, kdy úpadek teprve hrozí. Hrozící úpadek lze v podstatě charakterizovat jako dlužníkem důvodně předpokládaná neschopnost splnit řádně a včas podstatnou část jeho peněžitých dluhů. Včasným podáním insolvenčního návrhu a aktivní spoluprací s věřiteli se zvyšují šance na nelikvidační způsob řešení úpadku a také na jeho překonání (Paseková a kol., 2011).

2. Metodologie

Výzkum vycházel z dotazníkového šetření, v jehož rámci byli osloveni vlastníci malých a středních podniků jako právnických osob z České a Slovenské republiky (ve smyslu klasifikace podle Tab. 1). Pro výběr podniků nebyla užitá žádná další kritéria. Dotazníky byly rozeslány elektronickou poštou asi tisíci potenciálních respondentů. Z České republiky bylo získáno 136 vyplněných dotazníků a ze Slovenské republiky 131 dotazníků. Dotazník obsahoval sedm uzavřených otázek:

1. Byli jste v době ekonomické krize (především v období 2008 až 2011) účastníkem insolvenčního řízení jako věřitelé? Možné odpovědi: ano; ne.
2. Byli jste v době ekonomické krize (především v období 2008 až 2011) účastníkem insolvenčního řízení jako dlužníci? Možné odpovědi: ano; ne.
3. Podali jste vy na některého z vašich obchodních partnerů v nedávné minulosti (především v období 2008 až 2011) insolvenční návrh? Možné odpovědi: ano; ne.
4. Měli jste v nedávné minulosti (především v období 2008 až 2011) nebo máte v současnosti problémy se svou způsobilostí splácet (tj. máte splatné závazky déle než 30 dnů?) Možné odpovědi: ano; ne.
5. Uvažovali jste nebo uvažujete o přemístění svého podnikání do „výhodnějších daňových destinací“? Možné odpovědi: ano; ne.
6. V případě, že jste nebyli schopni dlouhodobě (nad 3 měsíce) hradit své závazky, budete situaci ... . Možné odpovědi: taková situace nenastala; řešit sami; počkáme na postup věřitelů.
7. V případě vážných ekonomických potíží případný insolvenční návrh na vaše podnikání pro vás představuje ... . Možné odpovědi: ukončení podnikání; šanci se zachránit (např. využitím možnosti reorganizace).

Při vyhodnocování dotazníků byly jednak sledovány relativní četnosti odpovědí, jednak byly sledovány závislosti mezi agregovanými charakteristikami respondentů vycházejících z odpovědí na otázky 1. až 4. a odpověďmi na otázky 5. až 7. Byly zavedeny kategorie VĚŘITEL, DLUŽNÍK, NAVRHOVATEL a NEZPŮSOBILÝ podle odpovědí na otázky 1. až 4.

Pro posouzení hypotéz nezávislosti byl použit test χ^2 a stupeň případné závislosti byl hodnocen pomocí Yuleova Q (míry asociace pro dichotomické hodnoty).

3. Výsledky

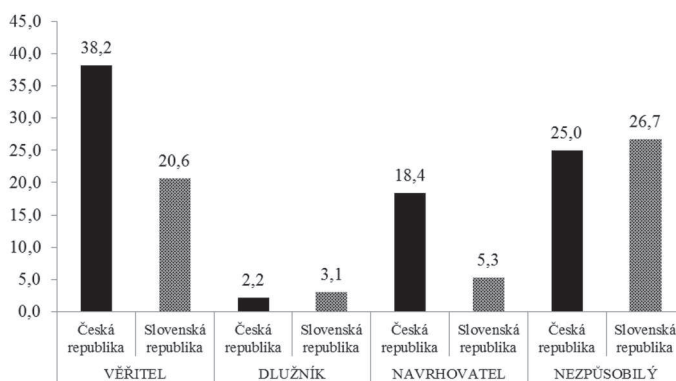
Srovnání relativních četností kladných odpovědí na otázky 1. až 4. zařazující respondenty do jednotlivých kategorií jsou uvedeny v grafu na obr. 1.

Z grafu vyplývá, že relativní zastoupení respondentů v kategoriích DLUŽNÍK a NEZPŮSOBILÝ je v obou zemích prakticky stejný. V roli dlužníka se ocitlo jen několik procent respondentů. Zkušenost s vlastní neschopností platit závazky má přibližně jedna čtvrtina respondentů. Rozdíly mezi Českou a Slovenskou republikou jsou patrné v kategoriích VĚŘITEL a NAVRHOVATEL, které jsou v České republice zastoupeny podstatně větším podílem. Nižší podíl respondentů v kategorii VĚŘITEL ve Slovenské republice a rovněž nižší tendence řešit problém věřitelů radikálně podáním insolvenčního návrhu na dlužníka může vyplývat z podmínek podnikání ve Slovenské republice. Jak uvádí společnost Česká kapitálová informační agentura, a.s. (2012), v roce 2011 a první polovině roku 2012 došlo k velkému nárůstu nově založených společností ve Slovenské republice. Na základě údajů poskytnutých stejnou společností je situace v České republice přesně opačná, počet nově založených společností je na nejnižší hodnotě za pět let. Jedním z důvodů je i zhoršující se platební morálka firem.

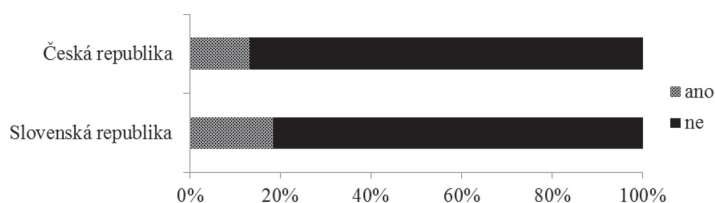
Jiným důvodem může být vysvětlení od Smrčky (2008). Ten považuje insolvenční zákon platný v České republice od 1. ledna 2008 za nejmodernější právní úpravu v Evropské unii, která čerpá ze zkušeností nejrozvinutějších ekonomik. Je tedy možné se domnívat, že čeští podnikatelé mohou pocítovat větší oporu v legislativní úpravě. Jak ale dále sám dodává, i v souvislosti s touto právní normou se vyskytuje celá řada potíží, kterým musí jak státní orgány na jedné straně, tak i soukromé subjekty na straně druhé čelit.

Přehled četností odpovědí na otázky 5. až 7. poskytují grafy na obr. 2. až 4.

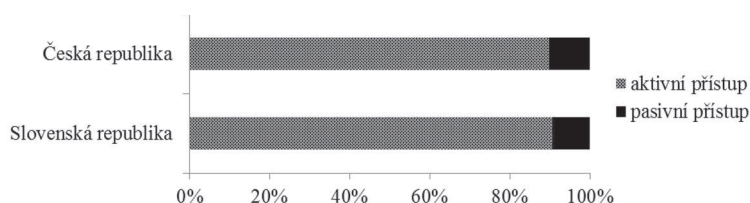
O možnosti přesídlit firmu do daňově výhodnější oblasti uvažovala v obou zemích méně než jedna pětina respondentů. Vzhledem k faktům zmíněných v diskuzi četnosti zastoupení jednotlivých kategorií respondentů je zajímavá skutečnost, že ve Slovenské republice se projevuje zájem o přesídlení firmy poněkud silněji než v České republice. Možným důvodem jsou samozřejmě jednak daňové podmínky, ale také, jak udává např. Česká kapitálová informační agentura – Čekia (2012), právní ochrana majetku (zajištění anonymity vlastníka a ochrana podnikání prostřednictvím využití mezinárodních smluv o ochraně investic) nejen před „domácím“ státem, ale zejména před konkurencí. Slovenským podnika-

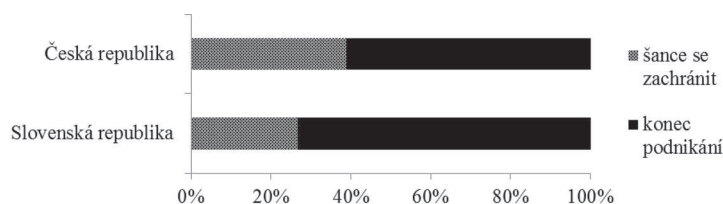
Obr. 1 Relativní četnosti kladných odpovědí na otázky 1. až 4. Zdroj: vlastní zpracování.

Obr. 2 Relativní zastoupení kladných odpovědí na otázku 5. Zdroj: vlastní zpracování.

Obr. 3 Relativní zastoupení kladných odpovědí na otázku 6. Zdroj: vlastní zpracování.

Obr. 4 Relativní zastoupení kladných odpovědí na otázku 7. Zdroj: vlastní zpracování.

telům podle výsledků průzkumu společnosti Česká kapitálová informační agentura – Čekia (2012) velmi vadí, že je volně dostupné množství informací, například prostřednictvím internetu. Je možné předpokládat, že v případě malého a středního podnikání se uvedené týká zejména středních podniků.

Při vyhodnocení odpovědí na otázku 6. Byly vzaty v úvahu jen ty odpovědi, v nichž byl explicitně vyjádřen názor na aktivní nebo pasivní přístup k řešení vlastní insolvence. Z odpovědí je zřejmá tendence vlastníků podniků řešit problém vlastní insolvence aktivně. Tato tendence patrně souvisí se silnou snahou vyhnout se podání návrhu na insolvenční řízení. Insolvenční řízení totiž nadpoloviční většina respondentů v obou zemích považuje za událost vedoucí k ukončení podnikání. Obava z důsledků insolvenčního řízení je poněkud větší ve Slovenské republice než v České republice. K danému dotazníku měli respondenti možnost se vyjádřit i slovně. Mnoho jich tak neučinilo, ale z odpovědí těch, kteří dané možnosti využili, vyplývá, že důvody, proč se přiklánějí spíše k ukončení podnikání, jsou věk a současné podnikatelské prostředí.

Dalším výsledkem výzkumu bylo zjištění, že existuje statisticky významná závislost mezi tím, kdy respondent vystupuje v insolvenčním řízení v pozici VĚŘITELE a tím, kdo dané insolvenční řízení vyvolal podáním insolvenčního návrhu. Ke statistickému ověření byly testovány hypotézy H0: „Neexistuje statisticky významná závislost mezi tím, kdy respondent vystupuje v insolvenčním řízení v pozici věřitele a tím, kdo dané insolvenční řízení vyvolal podáním insolvenčního návrhu“ a H1: „Existuje statisticky významná závislost mezi

tím, kdy respondent vystupuje v insolvenčním řízení v pozici věřitele a tím, kdo dané insolvenční řízení vyvolal podáním insolvenčního návrhu“. Byla použita metoda testu χ^2 na hladině významnosti 0,01. Hodnota testového kritéria vyšla pro Českou republiku 27,2 a pro Slovenskou republiku 11,7. Je tedy možné konstatovat statisticky významnou závislost mezi kategoriemi VĚŘITEL a NAVRHOVATEL. Ke stanovení symetrické míry asociace bylo užito ukazatele Yuleova Q, který nabývá hodnot z intervalu (-1; 1). Ten nabyl hodnot 0,87 pro Českou republiku a 0,84 pro Slovenskou republiku. Tyto hodnoty ukazují na poměrně silnou závislost.

4. Diskuse

Cílem předkládaného příspěvku bylo identifikovat postoje vlastníků malého a středního podnikání v České a Slovenské republice k problematice insolvence v obou uvedených zemích prostřednictvím dotazníkového šetření. Oficiální statistické výsledky v obou zemích mají podobné tendence – počet společností, které se nacházejí ve finančních potížích, stále roste. Zvyšuje se zejména počet krachujících malých a středních podniků, které jsou hybnými silami světových ekonomik. Dotazníkového šetření, které bylo provedeno, se zúčastnilo více než 130 respondentů z každé země. Na základě provedeného výzkumu je možné konstatovat, že mezi vlastníky malého a středního podnikání převládají „věřitelé“ v insolvenčním řízení, a to především v České republice, kde zjištěné hodnoty jsou vyšší než ve Slovenské republice. Podobné výsledky jsou patrné

i v reakci na otázku, zda daný respondent podal insolvenční návrh na svého obchodního partnera. Zde výrazně dominují čeští podnikatelé. Daná situace může být způsobena podnikatelským prostředím, a speciálně pak i legislativními normami.

Velmi nízké hodnoty byly zjištěny u možnosti, že podnikatelský subjekt figuroval v insolvenčním řízení jako dlužník.

Zajímavou zkoumanou oblastí byla snaha podniků o přemístění svého sídla do daňově výhodnější oblasti, kde zjištěné výsledky je možné považovat za srovnatelné. Z provedené doplňující analýzy ale vyplývá, že z hlediska slovenských podnikatelů je kromě daňových pobídek jedním z důvodů i zvýšení anonymity vlastnické struktury.

V poslední části výzkumného záměru byly zjišťovány postoje respondentů k případnému insolvenčnímu návrhu podanému na jejich podnikání. Bylo zjištěno, že pro více než 60% dotázaných by případný insolvenční návrh znamenal ukončení podnikání. Jedním z důvodů, který byl zmiňován, byla otázka věku, ale respondenti poukazovali také na české a slovenské podnikatelské prostředí, kde je možné, snad v důsledku negativního obecného vývoje ekonomických podmínek, pozorovat také zhoršující se platební morálku mezi obchodními partnery nebo zhoršující se obchodní praktiky.

Literatura

- Baran, D. (2009). Controlling in the economic crisis. *Economics & Management*. pp. 655–660.
- Bondareva, I. (2010). Rozvoj malého a středního podnikania v Slovenskej republike. *Trendy ekonomiky a managementu*. 4(6), pp. 48–56.
- Česká kapitálová informační agentura (2012). „Slovenskí podnikatelia tento rok rekordne využívajú daňové raje“. [online] [cit. 2012-09-26]. Dostupné z <http://www.cekia.cz/cz/tiskove-zpravy/378-tz120522>.
- Đurica, M. (2010). *Konkurzné právo na Slovensku a v Európskej únii*. 2. vyd. Bratislava: Eurokodex. 816 s.
- Grdinic, M., Katunar, J. (2011). The differences in tax treatment of small and medium enterprises in European Union member states and Croatia. *International Journal of Management Cases*. 13(3), pp. 505–514.
- Hodorogel, R.-G. (2011). The global economic crisis challenges for SMEs in Romania. *Theoretical and Applied Economics*. 18(4), pp. 129–140.
- Hornungová, J., Klímková, M. (2010). Vliv finanční krize na malé a střední podniky v České republice. *Trendy ekonomiky a managementu*. 4(7), pp. 11–17.
- Jakubík, P., Seidler, J. (2009). Insolvence podniků a její

Závěr

Z výzkumu vyplývá, že přibližně polovina respondentů má nějakou zkušenost s insolvencí vlastní nebo insolvencí obchodního partnera, tj. patří alespoň do jedné z kategorií VĚŘITEL, DLUŽNÍK, NAVRHOVATEL a NEZPŮSOBILÝ. Ukazuje se, že postoje k problémům insolvence a zkušenosti s ní jsou u vlastníků malých a středních podniků v České republice a Slovenské republice přibližně stejné.

V obou zemích uvažuje o změně sídla firmy z důvodu daňové výhodnosti méně než jedna pětina dotázaných. Více než 60% respondentů z České a Slovenské republiky považuje insolvenční řízení za událost vedoucí k ukončení podnikání. V obou zemích existuje u dotazovaných významně tendence aktivně řešit problém vlastní insolvence, jen méně než 10% respondentů by v případě neschopnosti platit své závazky čekala pasivně na reakci věřitele.

Poděkování

Tento příspěvek je jedním z výstupů projektu IGA/FAME/2012/016 registrovaného na Fakultě managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a projektu TD 010093 registrovaného u Technologické agentury ČR (TAČR).

- makroekonomické determinanty. *Ekonomický časopis*. 57(7), pp. 619–633.
- Koleňák, J., Milichovský, F. (2010). Trading tools for SME's in hard times. *Trendy ekonomiky a managementu*. 4(7), pp. 18–25.
- Korol T., Korodi, A. (2010). Predicting bankruptcies with the use of macroeconomic variables. *Economic Computation & Economic Cybernetics Studies & Research*. 44(1), pp. 201–219.
- Kubičková, L., Marková, Š. (2011). Identifikace klíčových faktorů úspěchu internacionalizace malých a středních firem podnikajících v oboru strojírenství. *Trendy ekonomiky a managementu*. 5(9), pp. 24–32.
- Lace, N., Sunduková, Z. (2007). Regional development problems of small and medium-sized enterprises in Latvia. *Trendy ekonomiky a managementu*. 1(1), pp. 46–55.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2006) „Definice malého a středního podnikání“. [online] [cit. 2012-09-24] Dostupné z <http://www.mpo.cz/dokument11322.html>.
- Průša, J. (2010). Productivity of Czech small and medium enterprises: lagging blind their potential. *Journal of Industry, Competition & Trade*. 10(3–4), pp. 343–363.

Paseková, M., Bařinová, D., Randáková, M., Strouhal, J. (2011). Some Issues of Bankruptcy Procession: Case of the Czech Republic. *International Journal of Mathematical Models and Methods in Applied Sciences*. 5(2), pp. 290–297.

Psillaki, M., Daskalakis, N. (2009). Are the determinants of capital structure country or firm specific? *Small Business Economics*. 33(3), pp. 319–333.

Rejnuš, O. (2009). „Globální finanční krize“ a její hodnocení z hlediska budoucího vývoje světové ekonomiky. *Trendy ekonomiky a managementu*. 3(5), pp. 37–49.

Smrčka, L. (2008). The rescue principle in Czech bankruptcy law as it exists now and in the future.

Marketing and management science – proceedings of the international conference on ICMMS 2008. pp. 122–127.

Smrčka, L., Arltová, M. (2012). Increasing Threat of a „Total Financial Crisis“ in the Upcoming Years. *International Journal of mathematical models and methods in applied sciences*. 6(6), pp. 782–790.

Sobeková Majková, M. (2011). Analýza bariér a faktorů financování malých a středních podniků v SROV. *Ekonomický časopis*. 59(10), pp. 1033–1049.

Vasilescu, L.-G., Popa, A. (2010). Bankruptcy – a possible new start for the small business? *Annals of the University of Petrosani, Economics*. 10(1), pp. 111–118.

Doručeno redakci: 30. 9. 2012

Recenzováno: 6. 11. 2012

Schváleno k publikování: 6. 3. 2013

Hana Ředinová, Ing.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta ekonomiky a managementu
Ústav financí a účetnictví
Mostní 5139
Zlín, 760 01
tel.: 576 032 812
e-mail: redinova@fame.utb.cz

Marie Paseková, Doc. Ing. Ph.D.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta ekonomiky a managementu
Ústav financí a účetnictví
Mostní 5139
Zlín, 760 01
tel.: 576 032 404
e-mail: pasekova@fame.utb.cz